

Delegering

Allmänt om delegering

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen.

Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande ledning och samordning av kommunens verksamheter, men också för ekonomi och budget. Kommunstyrelsen bereder ärenden som ska beslutas av kommunfullmäktige.

Nämnderna beslutar i frågor som rör verksamheten och i frågor som de enligt lagstiftning ska handha samt i frågor som fullmäktige har delegerat till nämnderna.

Att delegera innebär att överflytta beslutanderätt. Delegering kan ske både från kommunfullmäktige till nämnd och från nämnd till utskott, en ledamot eller en ersättare och en anställd i kommunen. Den som får beslutanderätten kallas delegat.

Ej blandad delegering

Blandad delegering till en förtroendevald och en anställd är inte tillåten, eftersom en delegering till flera personer förutsätter att samtliga är förtroendevalda och utgör ett utskott. En nämnd får alltså inte delegera till två eller flera förtroendevalda att besluta tillsammans. I så fall måste dessa utgöra ett utskott. Två eller flera anställda kan inte heller ges gemensam beslutanderätt. Flera anställda kan inte ges rätt att besluta i samma typ av ärenden vid sidan av varandra. I så fall måste beslutanderätten fördelas, exempelvis efter ansvarsområden, beredningsnivåer eller geografiska områden. Det är vanligt att nämnden i delegationsordningen anger en viss kategori/grupp av tjänstemän, exempelvis biståndshandläggare, miljöinspektör. En sådan delegation måste kompletteras med ett förtydligande, som fördelar ärendena inom respektive ärendegrupp på varje enskild tjänsteman. För att bl.a. uppfylla kraven vid granskning av ansvar ska man, efter att ha tagit del av delegationsordningen och eventuellt förtydligande, finna endast en tjänsteman som haft rätt att avgöra ett visst ärende.

När kommunstyrelsen eller en nämnd delegerat sin beslutanderätt träder delegaten helt in i kommunstyrelsens eller nämndens ställe. Beslut som fattas enligt delegationsordning är juridiskt sett kommunstyrelsens eller nämndens beslut och kan överklagas på samma sätt som kommunstyrelsens eller nämndens beslut.

Alla beslut som fattas med stöd av delegering ska anmälas till kommunstyrelsen eller nämnden. Kommunstyrelsen och respektive nämnd beslutar när och hur anmälan ska ske. Anmälan ska tillgodose kommunstyrelsens och nämndernas informations- och kontrollbehov. Anmälan har också betydelse för beräkning av överklagandetiden (laglighetsprövning enligt kommunallagen).

Bestämmelser om delegation framgår i kommunallagens 6 kapitel §§ 37-39.

Jäv

Delegat får inte fatta beslut i ärenden där han eller hon är jävig. Enligt kommunallagens regler är en anställd eller förtroendevald jävig om bland annat saken angår honom själv eller närstående, eller om ärendets utgång kan förväntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom själv eller någon närstående.

Jäv kan även föreligga om det i övrigt finns någon särskild omständighet är ägnad att rubba förtroende till hans opartiskhet i ärendet. Därutöver finns fler jävsgrunder angivna i kommunallagens 6 kapitel 28-32 §§. Vid jäv får den anställda eller förtroendevalda inte delta i handläggningen eller i beslutet av ärendet.

Undantag

I enlighet med kommunallagen 6 kapitel 38 § får beslutanderätten inte delegeras i följande slag av ärenden:

1. I ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
2. Framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
3. Ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
4. Ärenden som väckts genom medborgarmotion och som överlåtit till nämnden,
5. Ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Grundprinciper

Huvudregeln är att delegat avgör ärendet. Vid tveksamhet kan alltid ärendet på delegatens initiativ överlämnas till kommunstyrelsen eller nämnden för avgörande. Rätt att besluta på delegation innebär inte att du är skyldig att besluta.

Ansvar för beslut på tjänstemannanivå vilar alltid på en tjänsteman, den som fattat beslutet. Det hindrar inte att denne konfererar med annan tjänsteman för att få referensmaterial/underlag för beslut.

Beslut som fattas på delegation är ett slutgiltigt beslut på kommunstyrelsens eller nämndens vägnar. Det kan inte ändras annat än genom överprövning av delegaten själv eller genom överklagande där så är möjligt. Kommunstyrelsen eller nämnden kan dock föregripa delegatens beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över. Kommunstyrelsen eller nämnden kan också om den finner anledning till det, återta rätten att fatta beslut på delegation.

Anmälan av beslut

Beslut ska förtecknas på särskild lista. På lista ska framgå datum för beslut, vad beslutet avser/ärende, och delegaten.

Alla beslut fattade på delegation ska anmälas till kommunstyrelsen eller nämnden vid nästkommande sammanträde. Rapporteringen ska avse de beslut som fattats sedan föregående sammanträde.

Samtliga beslut rörande personal, anställning, uppsägning och avsked återfinns inom kommunstyrelsens delegationsordning i personalfrågor och ska återrapporteras **till kommunstyrelsen**. Återrapportering sker på blankett framtagen av lednings- och verksamhetsstöd. Blanketten inlämnas till lednings- och verksamhetsstöd senast 7 dagar innan kommunstyrelsens sammanträde.

Registrering i kommunstyrelsens eller nämndens protokoll

Rapportering av beslut antecknas under särskild paragraf i kommunstyrelsens eller nämndens protokoll. Av paragrafen ska framgå vilka beslut som anmäls, under vilken tidsperiod besluten fattats samt vem som är delegat.

Vidaredelegation och anmälan

Förvaltningschef kan ges rätt att vidaredelegera beslut i vissa ärendegrupper. I beslut om vidaredelegation ska anges vem som beslutar vid förfall för ordinarie delegat. Beslut fattade på vidaredelegation ska anmälas till förvaltningschefen som i sin tur anmäler till kommunstyrelsen/nämnden. (KL 7:6)

Brådska ärenden

Nämnden får uppdra åt ordförande eller en annan ledamot som kommunstyrelsen/nämnden har utsett att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådska, att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut skall anmälas vid styrelsens/nämndens nästa sammanträde. (KL 6:39).

Det är viktigt att möjligheten till ordförandebeslut i brådska ärenden inte används slentrianmässigt. Det ska i princip vara en sådan situation där alternativet till ordförandebeslut är att kalla nämnden till extra sammanträde.

Delegationsbeslut och verkställighetsbeslut

I kommunen fattas både så kallade verkställighetsbeslut som delegationsbeslut. Det är viktigt att känna till vad de två olika begreppen betyder och skillnaden mellan de två.

I kommunstyrelsens och nämndernas delegationsordning regleras enbart de så kallade **delegationsbesluten**. Endast de är ”beslut” i kommunallagens mening. Ett delegationsbeslut kännetecknas av att beslutsfattaren måste göra vissa självständiga överväganden och bedömningar och i normalfallet finns det för delegationsbeslut alternativa lösningar. Ett delegationsbeslut kan överklagas.

Vid **verkställande** beslut är däremot ställningstagandet ofta styrt av riktlinjer, tidigare nämndbeslut, avtal med mera. Exempel på verkställighetsbeslut är avgiftsdebitering enligt en redan fastställd taxa eller tilldelning av en förskoleplats enligt en klar turordningsprincip. Rätten för anställda att vidta sådana åtgärder grundas inte på delegation utan följer istället av den arbetsfördelning mellan de förtroendevalda och de anställda som måste finnas för att den kommunala verksamheten ska fungera.

Gränsdragningen mellan verkställighetsbeslut och delegationsbeslut kan vara svår att dra och kan slutligen komma att prövas i domstol. Frågan om vilket slags beslut det är har bland annat betydelse för den enskildes möjligheter att överklaga med laglighetsprövning. Ett verkställighetsbeslut kan nämligen inte överklagas genom laglighetsprövning så som ett delegationsbeslut kan.

Förkortningar i delegationsordningen

KFN	Kultur- och fritidsnämnden
KFNAU	Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott
KS	Kommunstyrelsen
KL	Kommunallagen
OSL	Offentlighets- och sekretesslagen

Nr	Ärende	Författning / avtal	Kommentar/ villkor	Delegat
	Allmänna ärenden			
	Besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Gäller även beslut i ärenden av mindre vikt eller av icke principiell natur	6:39 KL		Kultur- och fritidsnämndens ordförande
	Utfärdande av fullmakt att föra nämndens talan inför domstol och andra myndigheter, vid förrättningar av skilda slag samt ingående av förlikning			Förvaltningschef Ersättare: kultur- och fritidsnämndens ordförande
	Avge yttrande till domstol på nämndens vägnar			KFNAU Ersättare: kultur- och fritidsnämndens ordförande
	Yttrande över enklare remisser där sakkunskap efterfrågas exempelvis yttrande över detaljplaner, enkäter och dyl.			Sakkunnig tjänsteman
	Beslut att inte yttra sig över remisser			KFNAU
	Yttranden som på grund av ärendets innehåll kan bedömas utan behandling i KFN			Förvaltningschef
	Avslå begäran om att lämna ut allmän handling samt lämna ut handling med förbehåll	6:3 OSL		Förvaltningschef
	Personalfrågor enligt kommunstyrelsens delegationsordning	KS delegationsordning enligt beslut KS § 285/2015		
	KFNs förtroendevaldas deltagande i kurser, konferenser och dylikt			
	Upp till en vecka			Kultur- och fritidsnämndens ordförande Ersättare: kultur- och fritidsnämndens vice ordförande
	En vecka eller därutöver			KFNAU

	Ekonomiska ärenden			
	Beslut om projektbidrag upp till högst tre prisbasbelopp till organisationer, enskilda och företag. Delegationen gäller inte de bidrag som omfattas av nämndens beslutade bidragsnormer	Beslut KFN § 9/2016		Förvaltningschef
	Beslut om bidrag upp till högst tre prisbasbelopp till föreningar. Delegationen gäller inte de bidrag som omfattas av nämndens beslutade bidragsnormer	Beslut KFN § 107/2015		Förvaltningschef
	Ansökan om externa medel (inkl. EU-medel) för projekt- och utvecklingsarbete mm			Förvaltningschef med rätt till vidaredelegation
	Ingå och säga upp avtal inom nämndens verksamhetsområde till ett högsta värde av 800 000 kronor			Förvaltningschef med rätt till vidaredelegation
	Fastställande av förteckning över beslutsattestanter och ersättare inom Kultur- och fritidsförvaltningen			Förvaltningschef med rätt till vidaredelegation
	Beslut om avgiftsbefrielse för ideella föreningar avseende bygglov- och bygganmälan, rivning samt strandskyddsdispens		Villkor se KF § 8/2010-02-16 KS § 110/2016-05-03 Beslut ska anmälas till KS och delges lednings- och verksamhetsstöd (ekonomi).	Kultur- och fritidschef Ersättare: Utvecklingsledare inom kultur och fritidsförvaltningen
	Upphandling och anskaffningsbeslut			
	Anskaffningsbeslut av budgeterade medel upp till 800 000 kronor			Förvaltningschef